

Tommi Laition kirjoitus Maahanmuuttajanuorten Helsinki facebook sivuilla joulukuussa 2015.

Helsingin kaupungin tietokeskuksen uusi raportti kokoaa hyvinvointitietoa maahanmuuttajanuorista. Alla muutamia nostoja:

Sekä suomalaistaustaisista että ulkomaalaistaustaisista nuorista 61 prosenttia sanoi asuvansa äidin ja isän kanssa. Tämän ydinperheen ulkopuolella asuvista nuorista suurin osa asui vain äidin kanssa. Kuitenkin suomalaistaustaiset nuoret asuivat useammin vuorotellen äidin ja isän kanssa (12 %), ulkomaalaistaustaisilla tämä oli harvinaisempaa (4 %). Ainoastaan isän kanssa asuminen oli harvinaista. Kuutisen prosenttia sekä suomalais- että ulkomaalaistaustaisista nuorista asui äidin tai isän ja hänen uuden kumppaninsa kanssa. Helsinkiläisistä lapsiperheistä 28 prosenttia on yhden vanhemman perheitä. Ulkomaalaistaustaiset ovat yhden huoltajan perheitä hieman useammin kuin suomalaistaustaiset. Suomalaistaustaisista lapsiperheistä yhden huoltajan perheitä oli 27 prosenttia, ulkomaalaistaustaisista 32 prosenttia. Yleisintä yksinhuoltajuus oli somalialaisperheissä (46 %), virolaisperheissä (43 %) ja venäläisperheissä (35 %).

Alle 18-vuotiaista helsinkiläisistä lapsista 16 prosenttia asui vuoden 2013 lopussa pienituloisessa asutokunnassa. Helsinkiläislasten pienituloisuus kuitenkin keskittyy voimakkaasti ulkomaalaistaustaisiin lapsiperheisiin. Helsingissä pienituloisissa perheissä asui lähes 16 000 lasta ja näistä 45 prosenttia oli ensimmäisen tai toisen polven maahanmuuttajia. Kaiken kaikkiaan alle 18 vuotiaasta asuntoväestöstä 16 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia. Helsinkiläisistä lapsista koko maata suurempi osuus asuu pienituloisessa perheessä, mutta tämä näyttäisi johtuva täysin suuremmasta ulkomaalaistaustaisten osuudesta. Itseasiassa suomalaistaustaisten lasten pienituloisuusaste on koko maata alhaisempi, kun taas ulkomaalaistaustaisista lapsista asui pienituloissa asutokunnissa Helsingissä yhtä suuri osuus kuin koko maassa.

Toisen sukupolven maahanmuuttajataustaisille ei ole eroja sukupuolen mukaan koulutuspaikan saamisen mukaan. Sen sijaan erot taustamaan mukaan ovat kasvaneet ensimmäiseen sukupolveen verrattuna. Ensimmäisessä polven nuorilla on kaikilla vaikeuksia opiskelupaikan saamisessa, mutta toisella sukupolvella vaikeudet kohdentuvat enemmän taustamaan mukaan. Somaliasta ja Aasiasta (Kiina, Vietnam, Thaimaa) lähtöisin olevat nuoret kohentavat huomattavasti opiskelupaikan saamista toisessa sukupolvessa. Aasiasta lähtöisin olevat nuoret kirivät jopa suomalaistaustaisten nuorten ohi. Edelleen toisen polven somalitaustaisista lähes kolmannes jää ilman opiskelupaikkaa.

Ulkomaalaistaustaiset osallistuvat suomalaistaustaisia aktiivisemmin koulun toimintaan. Etenkin oppituntien järjestelyihin, välituntitoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen, järjestyssääntöjen laatimiseen sekä koulun piha- ja ulkoalueiden suunnitteluun ja siistimiseen ulkomaalaistaustaiset osallistuvat suomalaistaustaisia enemmän. Ensimmäisen polven maahanmuuttajataustaiset osallistuvat toista polvea selvästi useammin koulun toimintoihin, missä saattaa näkyä koulujen tietoinen kotouttamistoiminta.

Eniten eroja koulunkäynnin sujuvuudessa suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten välillä on yhteistyössä ja kanssakäymisessä. Ulkomaalaistaustaiset kokevat huomattavasti useammin vaikeuksia ryhmätyöskentelyssä sekä koulukavereiden ja opettajien kanssa toimeentulemisessa. 17 prosenttia ulkomaalaistaustaisista kokee ongelmia ryhmätyöskentelyssä ja koulukavereiden välisessä vuorovaikutuksessa, kun suomalaistaustaisista ongelmia kokee alle kymmenesosa. Opettajien kanssa toi-

meentuleminen on vaikeaa 19 prosentille ulkomaalaistaustaisista ja 9 prosentille suomalaistaustaisista. Työskentelyn ryhmissä ja suhteet opettajiin ulkomaalaistaustaiset kokevat selvästi useammin vielä erittäin vaikeiksi.

Pojat kokevat luokkahengen tyttöjä useammin paremmaksi. Osa ulkomaalaistaustaisista pojista kokevat muita enemmän hyvää luokkahenkeä. Ulkomaalaistaustaiset pojat ovat muita useammin täysin tai samaa mieltä siitä, että luokassa vallitsee hyvä yhteishenki. Tämän ryhmän osalta korostuu myös toinen ääripää, eli osa kokee myös muita useammin huonoa luokkahenkeä. Ulkomaalaistaustaisista tytöistä joka neljäs kokee, että luokan yhteishenki ja yhdessä viihtyminen on huonoa.

Ulkomaalaistaustaisilla nuorilla sukupuolesta riippumatta on kaksi kertaa useammin vaikeuksia keskustella omista asioistaan vanhempiensa kanssa kuin suomalaistaustaisilla nuorilla. Ensimmäisen sukupolven nuorilla jopa 16 prosenttia kokevat, että vanhempien kanssa ei juuri koskaan voi puhua omista asioistaan. Toisen sukupolven ulkomaalaistaustaisilla nuorilla tilanne näyttää jo parantuvan (8 %). Ulkomaalaistaustaisten nuorten keskuudessa on 760 (46 %) nuorta, jotka kokevat, että vanhempien kanssa ei voi keskustella lainkaan tai vain silloin tällöin. Vastaavaa nuorten lukumäärä suomalaistaustaisten nuorten kohdalla on 5 182 (37 %). Meillä on tulosten perusteella iso joukko nuoria, joilla on ongelmia vuorovaikutuksessa omien vanhempiensa kanssa.

Lähes joka neljättä (23 %) ulkomaalaistaustaista on kiusattu koulussa lukukauden aikana. Osuus on selvästi suomalaistaustaisia korkeampi (17 %). Kiusattujen suuren määrän lisäksi on huolestuttavaa, että kiusaaminen on monilla jatkuvaa. Ulkomaalaistaustaisista kiusatuista yli viidesosaa on kiusattu useita kertoja viikossa, suomalaistaustaisista alle kymmenesosaa. Taustamaasta riippumatta ulkomaalaistaustaiset kokevat kiusaamista samassa määrin, mutta Euroopan ulkopuolelta tulleita kiusataan useammin jatkuvasti. Somaliasta, Irakista, Kiinasta tai Thaimaasta lähtöisin olleista 24 prosenttia oli kiusattu lukuvuoden aikana eli samassa määrin kuin muitakin ulkomaalaistaustaisia. Näistä maista lähtöisin olleista kiusatuista 39 prosenttia kiusattiin useita kertoja viikossa, mikä on huomattavasti useammin kuin kaikilla ulkomaalaistaustaisilla (21 %).

Suurin osa helsinkiläisnuorista ei tupakoi (72 %), ei käytä alkoholia (58 %) eikä ole kokeillut laittomia huumeita (79 %). Suomalais- ja ulkomaalaistaustaiset poikkesivat päihteettömyydessä toisistaan erityisesti alkoholin käytön suhteen: suomalaistaustaisista 56 prosenttia oli raittiita, ulkomaalaistaustaisista peräti 72 prosenttia. Ulkomaalaistaustaiset nuoret jakautuivat suomalaistaustaisia selkeämmin täysin päihteettömiin ja runsaasti päihteitä käyttäviin, kun taas suomalaistaustaisten nuorten joukossa oli paljon myös sellaisia nuoria, jotka käyttivät päihteitä silloin tällöin.